

تحلیل «آیت ماندگار» از مشکلات یک قشر ضعیف کارگر؛ موجود زنده چرخه تولید

محمدحسین زینت ساز: کارگر کسی که به هر عنوان در مقابل مزد به درخواست کارفرما کار می کند. این تعریف ساده است و بدون ایراد ولی وقتی از دنیای تعریف فاصله و به دنیای واقعی پا می گذاریم به پیچیدگی های آن و کرور کرور قوانین و عملکردهای متناقض می رسیم. ...

۲۰۲



زیر خط فقر

گزارشی به قلم علیرضا آقائی راد
کارگران در حسرت اجرای قانون!

۲

به نام کارگران، به کام دیگران



مهدی آینی
نماینده انوار مجلس

تشخیص آفرینی، شغل شریف خودسرها!



جلال جلالی زاده
کارشناس مسائل سیاسی



ayatemandegar
biweekly

چهار صفحه
قیمت: ۲۰۰ تومان
No: 9. The Second half of Jan. 2016
Political, Social

دوهفته نامه سیاسی، اجتماعی
شماره ۹
نیمه دوم دی ۱۳۹۴
سال اول



سرمقاله

تصمیمات غیرمسئولانه در حوزه بیمه



غلامحسین اقمشه ای
فعال صنعت

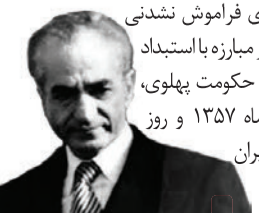
با مروری در سیر تطور بیمه های اجتماعی در جهان و به دنبال آن در ایران مشاهده می گردد پیدایش این بیمه ها ابتدا با ساختار یک جانبه (تأمین کل حق بیمه از سوی کارفرما) همراه بود. در ادامه و در راستای سیر تکاملی، مشارکت دوجانبه (کارفرما و کارگر) ضرورت پیدا نمود و امروزه نیز با بسط و گسترش نقش دولت ها و تبیین جایگاه آن ها، تأمین حق بیمه موردنیاز به صورت سه جانبه (مشارکت دولت، کارفرما و بیمه شده) صورت می پذیرد.

علیرغم طی نمودن سیر تحول و تکاملی مزبور در کشور به تبعیت از فرآیند تکامل جهانی، متأسفانه مشکلات عدیده در حوزه خدمات درمان، افزایش فرانشیزها، فقدان اعتبار دفترچه ها، نازل بودن حقوق مستمری بگیران و بازنشستگان، بی عدالتی در پوشش بیمه ای و محروم کردن بخشی از جامعه از سهم الشراکه بیمه ای دولت از جمله کارگران ساختمانی، باعث افزایش فشارها به اقشار کم درآمد گردیده است. برخورد سلیقه ای، سوء تدبیر و سوء مدیریت تصمیم گیران و مجریان تأمین اجتماعی و فقدان تدبیر در حفظ و ارتقاء منابع در اختیار، بدهی ها و معوقات سنگین دولت به سازمان مزبور، مماشات و معاملات سازشکارانه درون مجموعه ای و از جیب مردم و استفاده از سازمان تأمین اجتماعی به عنوان حیاط خلوت دولت ها و یا استفاده از آن به عنوان یک محلل خصوصی سازی و دیگر خودنمایی ها و نمایش های دولت ها منجر به ایجاد یک زخم کهنه و مزمن درون سازمان موصوف گردیده و عمق فاجعه را به مرور افزایش داده و می دهد. درنهایت و در مقابل تأثیرات سوء تحریم ها، بحران نقدینگی، رکود بازار و سایر وقایعی که شرایط بسیار حساسی را برای کشور رقم زده و سایه سنگین آن نه تنها بر صنایع کوچک و بزرگ که بر زندگی کارگران سنگینی می کند، انتظار می رود که صنعت بیمه با توسل به ابزارهای حقوقی و ضوابط قانونی و به دوراز نگاه یک سوپیه و تک بعدی و با تخصیص کارشناسانه و هدفمند منابع و توزیع عادلانه سرانه، سعی در کاهش تبعات منفی وضعیت و شرایط حاکم بر اقتصاد حال حاضر کشور داشته باشد.

یادآوری

وقتی شاه فرار کرد

انقلاب اسلامی روزهای تلخ و شیرین فراوانی را پشت سر گذاشته است. یکی از این روزهای به یادماندنی و پیروزی های فراموش نشدنی مردم ایران در مبارزه با استبداد و دیکتاتوری حکومت پهلوی، روز ۲۶ دی ماه ۱۳۵۷ و روز فرار شاه از ایران است. ...



آیت ماندگار بررسی می کند:

عاقبت تندروها در عصر اعتدال

۳۰۲



- صاحب امتیاز و مدیرمسئول: محمد آیتی
- سر دبیر: امیر حسین مصلی
- مدیر هنری: عالیله اعتمادیان
- پست الکترونیک: ayatemandegar@yahoo.com
- آدرس: تهران - خیابان ستؤل - کوچه ششم شرقی - پلاک ۲- واحد ۱
- تلفکس: ۴-۸۸۶۱۰۷۰
- چاپ: نقش افست گرافیک
- پذیرش آگهی: ۸۸۶۱۵۸۱۱

دیدگاه

مجلس، کارگران را دریابد!



مهدی جالیلی
فعال سیاسی

هرگاه کارگر درباره آینده خود و خانوادهاش امنیت خاطر داشته باشد، کار او نیز از کمیت بیش تر و کیفیت بالاتری برخوردار خواهد بود. به همین جهت امروزه در بیش تر کشورها قبیل بیمه درمان، حوادث، فوت و بازنشستگی قرار دارند و صاحبان کار اعم از بخش خصوصی یا دولتی موظفند بخش عمده ای از هزینه این بیمه ها را تأمین کنند. در دین اسلام نیز به این مسئله توجه فراوانی شده است و افزون بر اصل تکافل عمومی که همه مسلمانان را در برابر یکدیگر در این باره مسئول می داند، دولت اسلامی نیز موظف است زمینه فراهم ساختن چنین تسهیلاتی را پدید آورد. همچنین اشخاصی که به عللی، توان فعالیت اقتصادی ندارند یا در اثر حادثه ای، توان خود را از دست می دهند تحت پوشش حمایتی دولت اسلامی قرار می گیرند. بخشی از درآمدهای حاصل از خمس، زکات، صدقات و دیگر درآمدهای دولت اسلامی، تأمین کننده چنین هزینه هایی است. یکی از مشکلاتی که کارگران بهطور معمول با آن مواجه هستند این است که صاحبان کار، هنگام رکود، آنان را اخراج می کنند و هرگاه کارگری را با دستمزد کم تر ببینند، عذر کارگر پیشین را می خواهند. در برخی نظام ها خواسته اند از طریق وضع قوانین کار و ایجاد اتحادیه های کارگری و انعقاد قراردادها، مشکل را حل کنند؛ اما گاهی در پی یافتن راه گریزی هستند. در نظام اسلامی، افزون بر جنبه های حقوقی، از جهت ایمانی نیز بر احترام قراردادهای وفای به آن ها تأکید فراوانی شده است. امام صادق علیه السلام از پدران بزرگوار خود نقل می کند که رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم فرمود: مَنْ ظَلَمَ اجْرًا أُجْرَتْهُ أَخْبَطَ اللَّهُ عَمَلَهُ وَ حَرَّمَ عَلَيْهِ رِيحَ الْجَنَّةِ... کسی که حقوق کارگری را پایمال کند، خداوند اعمال او را تباه و او را از بهشت محروم می کند. از طرفی برخی کارفرمایان از کارگران به صورت روزمزد استفاده می کنند تا بتوانند از زیر بار پرداخت مزایا و حق بیمه شانه خالی کنند. ساماندهی کردن قراردادهای کار، راهکاری مناسب برای جلوگیری از سوءاستفاده های احتمالی است. به نظر می رسد راه دشوار ساماندهی حقوق و مزایای کارگران روزمزد، جز با اقدام و تلاش خود آن ها برای ایجاد اتحادیه های صنفی منطبق با قانون کار، هموار نخواهد شد. امروزه بیش از بیست و دو میلیون کارگر در کشور وجود دارد اما سهم کارگر ایرانی این نیست که یک سوم همکار خودش در کشور ترکیه مزد بگیرد و آنچه مسلم است سهم کارگر ایرانی این نیست که در مجلس حدود ۳۰۰ نفری فقط یک نماینده داشته باشد. متأسفانه دست های پشت پرده مانع اجرایی شدن قوانین مربوط به حقوق کارگران می شوند. کارگر باید به حقوق قانونی خود آگاه باشد، اکثر کارفرمایان به لحاظ اقتصادی توان از اختیار گرفتن نماینده قانونی و وکیل را دارند اما در مقابل بسیاری از کارگران نه اطلاعی از حقوق قانونی خود داشته و نه توان پرداخت حق الوکاله وکیل را دارند. ماده ۱۸۵ که رسیدگی به دعوی کارگر و کارفرما را در محاکم قضایی خارج از نوبت دانسته ولی در عمل این پرونده ها هم همچون سایر پرونده های عادی رسیدگی و بررسی می شوند. متولی خاصی هم وجود ندارد که تسریع در رسیدگی را پیگیری نماید. واقعیت این است که مطالبه کننده بالفعل حق و حقوق کارگران در کشور وجود ندارد، امروز احقاق حقوق به حق کارگران نیازمند ورود جدی و سریع مجلس شورای اسلامی در این زمینه است.

دستاورد

به نام کارگران، به کام دیگران



مهدی آیتی
نماینده ادوار مجلس



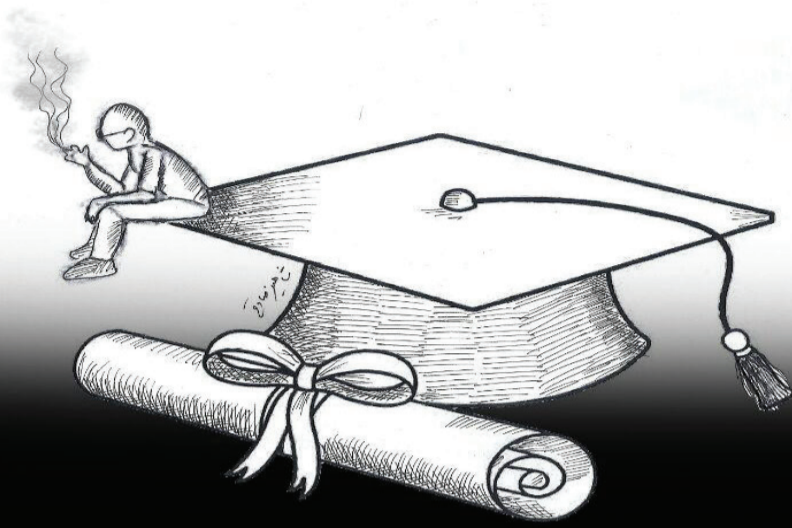
سازمان تأمین اجتماعی در بیش از نیم قرن گذشته همواره به دلیل اشکالات ساختاری قبل از آنکه به نفع کارگران و مستمری بگیران باشد به سود دولت ها بوده و به صورت قفل و خیاط خلوت دولت ایفا نقش نموده است. اگر کارگران مستمری بگیران بیمه پرداز به جای واریز ۳۰٪ حقوق خود در طول ۳۰ سال به صندوق تأمین اجتماعی، آن را در سپرده مرکب درازمدت بانک ها و یا بیمه عمر بگذارند یا آن را تبدیل به طلا و دلار نمایند به مراتب بیشتر سود می برند تا اینکه آن را به صندوق تأمین اجتماعی چه بسپارند! سازمان تأمین اجتماعی چه قبل و چه بعد از انقلاب هرگز نتوانسته نه در موضوع درمان و نه در موضوع رفاه و بازنشستگی کارگران دردی از دل این مردم متوسط و پایین جامعه را دوا نماید. سازمان تأمین اجتماعی با ثروت عظیم و هنگفتی که از پول کارگران در طول سال های متمادی دریافت کرده است و هرگز نتوانسته به عنوان یک سازمان سالم و موفق اقتصادی - اجتماعی عمل کند و همواره یا مورد سوء مدیریت قرار گرفته و یا مورد سوء استفاده های مالی و رانتی واقع شده است. گزارش اخیر تحقیق و تفحص مجلس از این سازمان شاید برای چندمین بار نشان می دهد که دولت یکبار برای همیشه به کمک مجلس می بایستی ساختار نوین، مدرن و سالمی برای این سازمان تدوین و تصویب نماید و با استفاده از تجربه کشورهای پیشرفته، سازمانی را از نو بنا سازد که واقعا مدافع حقوق فقرا و متوسطین جامعه باشد و برای رفاه، آسایش و بازنشستگی آن ها مأموریت شفاف و روشن ایفا نماید. از طرف دیگر چون این سازمان از پول مردم بسیار ثروتمند شده است حق ندارد در یک سیستم دولتی، غیر دلسوزانه باعث حیف و میل پول مردم شود که امروز ما شاهد آن هستیم که این سازمان بسیار ثروتمند چگونه مقروض، بدهکار و ورشکسته شده است! به راستی چه کسانی در این سال ها باعث حیف و میل حقوق کارگران شده اند و چه کسانی باید بازخواست شوند؟



تالری

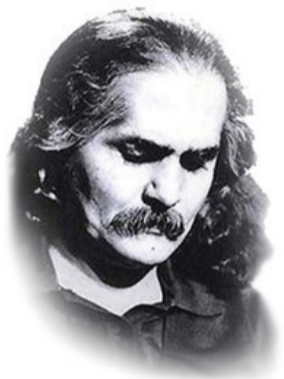


شاهین صلاقی
کارتنویست



مشاعر

آخر شاهنامه



قرن شکلک چهر
بر گذشته از مدارماه
لیک بس دور از قرار مهر

قرن خون آشام
قرن وحشتناک تر پیغام
کاندران با فضله ی موهوم مرغ دور پروازی
چار رکن هفت اقلیم خدا را در زمانی بر
می آشوبند
هر چه هستی، هر چه پستی، هر چه بالای
سخت می کوبند
پاک می رویند

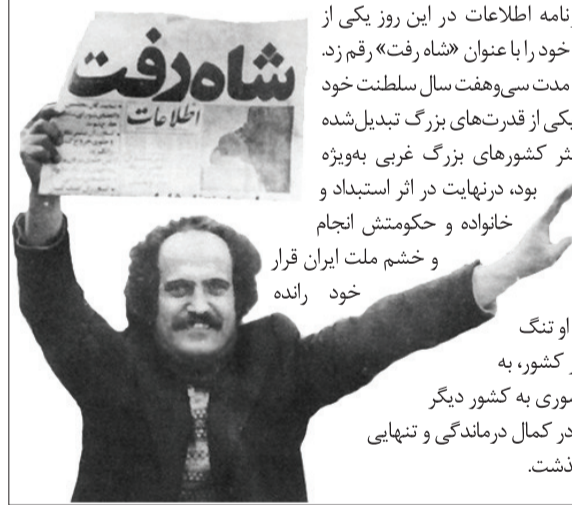
مهدی اخوان ثالث

این شکسته چنگ بی قانون
رام چنگ چنگی شوریه رنگ پیر
گاه گویی خواب می بیند
خویش را در بارگاه پر فروغ مهر
طرفه چشم نداز شاد و شاهد زرتشت
یا پریزادی چمان سرمست
در چمنزاران پاک و روشن مهتاب می بیند
روشنیهای دروغینی
کاروان شعله های مرده در مراب
بر جبین قدسی محراب می بیند
یاد ایام شکوه و فخر و عصمت را
می سرباید شاد
قصه ی غمگین غربت را
هان، کجاست
پایتخت این کج این قرن دیوانه؟
با شیان روشنش چون روز
روزهای تنگ و تارش، چون شب اندر قعر افسانه
با قلاع سهمگین سخت و ستوارش
بالیمانه تبسم کردن دروازه هایش، سرد و بیگانه
هان، کجاست؟
پایتخت این درآین قرن بر آشوب

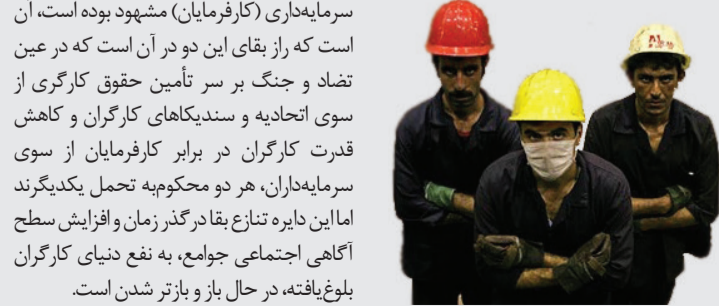
یادآوری

وقتی شاه فرار کرد

انقلاب اسلامی روزهای تلخ و شیرین فراوانی را پشت سر گذاشته است. یکی از این روزهای به یادماندنی و پیروزی های فراموش نشدنی مردم ایران در مبارزه با استبداد و دیکتاتوری حکومت پهلوی، روز ۲۶ دی ماه ۱۳۵۷ و روز فرار شاه از ایران است که حضرت امام آن را اولین مرحله در پیروزی ملت ایران دانستند. قبل از شاه، خانواده سلطنتی خروج را شروع کردند، ملکه مادر و اشرف به کالیفرنیا رفتند، فریده دیبا، لیلا پهلوی و علیرضا نیز در ۲۵ دی ماه از کشور خارج شدند. سرانجام صبح روز ۲۶ دی ماه، شاه و فرح به فرودگاه مهر آباد رفتند و در آنجا به انتظار بختیار نشستند، بختیار نیز پس از اخذ رأی اعتماد از مجلس، خود را به فرودگاه رساند، دیکتاتور پس از دیدار با نخست وزیر با دشمنان گریبان همراه با ملکه با هواپیمای شخصی خود (شهباز) که شخصا هدایت آن را بر عهده داشت ایران را برای همیشه ترک نمود. با انتشار خبر خروج و یا به عبارت بهتر فرار شاه از کشور موجی از شادی و نشاط تمام شهرهای ایران را فرا گرفت و مردم به شادی پای کوبی پرداختند و گل و شیرینی پخش کردند و این روز را برای همیشه به عنوان روز پیروزی بر شاه گرمی می دارند. روزنامه اطلاعات در این روز یکی از بزرگ ترین تیرتیرهای خود را با عنوان «شاه رفت» رقم زد. محمدرضا شاه که در مدت سی و هفت سال سلطنت خود بر ایران، به تدریج به یکی از قدرت های بزرگ تبدیل شده بود و از حمایت اکثر کشورهای بزرگ غربی به ویژه آمریکا برخوردار بود، در نهایت در اثر استبداد و مفسدگی که خود، خانواده و حکومتش انجام دادند مورد تنفر و عرصه چنان بر او تنگ گرفت و از کشور شد که پس از فرار از کشور، به دنبال پناهنده از کشورهای دیگر آواره بود تا در نهایت در کمال درماندگی و تنهایی در کشور فراعنه درگذشت.



زور و زوری که دارند می چربید قوانین نیز به نفع آنان رقم می خورد. لذا در نهایت در سال ۱۳۳۷، در دولت منوچهر اقبال، لایحه قانون جدید کار به مجلس شورای ملی ارسال و به تصویب رسید. با این حال ظهور و بروز اتحادیه ها و سندیکاهای کارگری و همچنین تشکیل فدراسیون و کنفدراسیون های کارگری باعث شد تا طبقه کارگری به شکل رسمی تر و نهادینه تر در پی دستیابی به حق و حقوق خود تلاش کنند. بدیهی است که کارگران فقط و فقط افزایش حقوق خود را، تنها حق پایمال شده خود نمی دانستند. این ها تأمین حقوق اقتصادی، اجتماعی و آزادی های فردی و رفاه عمومی کارگران را همواره خواهند بوده اند. در پی عدم پاسخگویی نظام ها و حکومت ها به مطالبات اتحادیه ها و سندیکاهای کارگری، در برخی جوامع این مطالبات، به یک انقلاب اجتماعی مبدل شده است و در برخی جوامع دیگر، کارگران و سندیکاهای کارگری یک رفرمیست بیش نبوده اند و بجای انقلاب و فروپاشی یک نظام، به دنبال اصلاح و تغییر در وضع موجود کارگران در نظام خود بوده اند. نظام اسلامی ایران، پس از پیروزی انقلاب اسلامی، همواره در صدد بهبودی وضع طبقه کارگری بوده است. آنچه در گذر زمان در تقابل کارگران و نظام سرمایه داری (کارفرمایان) مشهود بوده است، آن است که راز بقای این دو در آن است که در عین تضاد و جنگ بر سر تأمین حقوق کارگری از سوی اتحادیه و سندیکاهای کارگران و کاهش قدرت کارگران در برابر کارفرمایان از سوی سرمایه داران، هر دو محکوم به تحمل یکدیگرند اما این دایره تنازع بقادر گذر زمان و افزایش سطح آگاهی اجتماعی جوامع، به نفع دنیای کارگران بلوغ یافته، در حال باز و باز تر شدن است.



سخن روز

تقابل سندیکاهای کارگری و نظام سرمایه داری



ابوالفضل زاهدی پور
روزنامه نگار

اولین و مهم ترین عامل عقب ماندگی شان بوده اند. گذشت زمان به افزایش آگاهی های اجتماعی و بروز و ظهور کارگرانی که در احقاق حق و حقوق خود و همکاران خود، به مبارزه علیه سرمایه داری برخاسته اند باعث شد که مطالبات کارگری نقش جدی تری به خود بگیرد، به طوری که در اکثر کشورها علاوه بر تشکیل نهادها و انجمن ها و اتحادیه های کارگری، قوانین کار و کارگری و کارفرمایی به تصویب رسید و احقاق حق و حقوق جامعه کارگری شکل مدنی به خود گرفت. به طور مثال، قانون کار در کشور ایران، البته پس از مبارزات پر هزینه گروه ها و نهادهای کارگری در سال ۱۳۲۵ به تصویب رسید. این قانون که آن چنان به مذاق کارفرمایان از جمله انگلستان که وقت ایران را در اختیار داشت و گروه کثیری از کارگران ایرانی را کارفرمایی می کرد، خوش نیامد. در پی آن چانه زنی کارفرمایان بر سر اصلاح قانون به نفع خودشان آغاز شد و به دنبال آن، این قانون نیز همواره در کشمکش بین کارگران و کارگران مورد نقد جدی قرار می گرفت و از آنجایی که متأسفانه قدرت کارفرمایان بر کارگران به واسطه

نظام سرمایه داری، یک پای ثابت در کارکرد و انباشت هزینه فایده خود دارد و آن پای ثابت، گروه کارگری است که نقش اساسی در چرخه تولید و پیشرفت نظام سرمایه داری (کارفرمایی) دارد. این رابطه کارگری و کارفرمایی در ظرف عدالت جویی و منادیان عدالت، نتیجه ای جز پیشرفت و تعالی طرفین را جستجو نمی کند؛ اما مطالعه تاریخی رابطه این دو، حکایت از آن دارد که متأسفانه هیچ گاه این نتیجه، عادلانه و منصفانه رقم نخورده است و همیشه این کارگران بوده اند که در نیاز به معیشت، با بی عدالتی و استثمار سرمایه داری، ساخته اند و به مثابه یک ماشین و رباط، سر به گریبان برده و در پس حجب و حیای افراطی خود